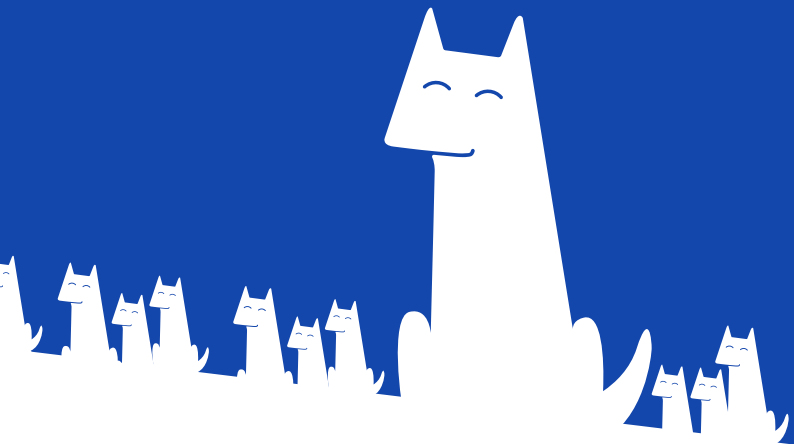

Kastrácia – regulácia rozmnožovania u mačiek

CATS PROTECTION
NEVYHNUTNÁ PRÍRUČKA Č.6

Charitatívna organizácia Ochrana mačiek (Cats Protection) verí tomu, že vykastrovanie mačky pred jej dovršením pohlavnej dospelosti je nevyhnutnou súčasťou zodpovedného vlastníctva mačky. Mačky sa vyznačujú veľmi efektívnou plodnosťou a množstvo produkovaných mačiat sa zvyšuje spolu s množstvom potravy a s mierou bezpečia, ktoré majú k dispozícii. Bez kastrovania by sa populácia mačiek v Spojenom kráľovstve mohla rýchlo vymknúť spod kontroly. Prosíme vás o to, aby ste nezhoršovali neutešenú situáciu, keď tisíce nechcených mačiek žijú na ulici. Premnoženie mačiek totiž podporuje šírenie infekčných chorôb mačiek a chorôb mačiek súvisiacich so stresom a konflikty mačiek a kompromituje kvalitu ich života

Čo je to kastrácia?

Kastrácia je chirurgická operácia, po ktorej už mačka nemôže zostať gravidná a kocúr už nemôže oplodňovať mačky.

- Mačkám sa odoberajú vaječníky aj maternica.
- Kocúrom sa odoberajú semenníky.

Ochrana mačiek vo všeobecnosti odporúča kastrovanie mačiat približne vo veku **4 mesiacov alebo aj v mladšom veku – hoci mačku možno vykastrovať v akomkoľvek veku**. Kastrácia je najlepší spôsob riešenia problémov súvisiacich s nechcenou graviditou mačiek, lebo vlastne neumožňuje vznik týchto problémov. Kastrácia okrem toho zabraňuje aj niektorým typom rakoviny a infekcií mačiek a znižuje mieru túlania mačiek, bojov mačiek a značkovania teritórií močom, čo robievajú nevykastovaní dospelí kocúri.

Kedy kastrovať?

Tradične sa mačky kastrovali vo veku 6 mesiacov. No súčasné vedecké poznatky naznačujú to, že mačky možno kastrovať už aj v mladšom veku – napríklad od veku 8 týždňov. No keďže mačatá môžu dosiahnuť pohlavnú dospelosť vo veku 4 mesiacov, Ochrana mačiek vo všeobecnosti odporúča kastrovanie mačiat približne vo veku 4 mesiacov alebo aj v mladšom veku.

Prečo kastrovať?

Kastrovanie má mnoho výhod týkajúcich sa zdravotného stavu mačiek, a okrem toho pomáha znižovať množstvo nechcených mačiek žijúcich v Spojenom kráľovstve.

Nevykastrovaní kocúri:

- Kvôli bojom s inými kocúrimi je pravdepodobnejšie, že utrpia zranenia alebo sa nakazia nejakými chorobami. Dôsledkom toho môže byť ich utrpenie a náklady majiteľov na ich liečbu.
- Putujú po väčšom teritóriu hľadajúc nevykastované mačky, pričom im hrozia riziká toho, že ich zrazí auto alebo že utrpia iné zranenia.
- Vylučujú zápachajúci moč, aby si ním označovali teritórium a priťahovali mačky.
- Hrozí im riziko nádorov semenníkov.
- Nie sú lepší lovci ako vykastrovaní kocúri, lebo lov nepredstavuje pohlavnú činnosť.
- Môžu zažívať vysokú mieru stresu, ak si nedokážu nájsť mačku na párenie.

Vykastrovaní kocúri:

- Majú menšie sklony k túlaniu, čo znižuje riziko toho, že ich zrazí auto.
- Je menej pravdepodobné, že budú bojovať s inými kocúrmí, čo znižuje riziko toho, že utrpia zranenia alebo sa nakazia nejakými vážnymi chorobami mačiek, ako je FIV (Feline Immunodeficiency Virus) (mačací AIDS) alebo FeLV (Feline Leukaemia Virus) (mačacia leukémia).
- Je menej pravdepodobné, že budú značkovať močom.
- Nemôžu sa u nich vyvinúť nádory semenníkov.
- Vo všeobecnosti sú prítulnejší a trávajú doma viac času.

Nevykastrované mačky:

- Od veku 4 mesiacov sú často gravidné.
- Často vrhajú mláďatá aj 3-krát za rok. To nadmerne zvyšuje populáciu mačiek a náklady pre majiteľov mačiek (najmä, ak sa počas gravidity alebo pôrodu vyskytnú komplikácie).
- V období párenia (január až august) sa každé 3 týždne zvukovo prejavujú, aby lákali kocúrov na párenie, kým nezostanú gravidné.
- Je pravdepodobnejšie, že sa nakazia chorobami šíriacimi sa prostredníctvom správania typického pre párenie a pohlavného kontaktu.
- Hrozí im riziko rakoviny vaječníkov, maternice a mliečnych žliaz, ako aj riziko pyometry, to je vážnej infekcie maternice.

Vykastrované mačky:

- Nemôžu zostať gravidné, takže ich majitelia nemávajú žiadne náklady spojené s vrhami mláďat.
- Neprejavujú sa až tak zvukovo ako nevykastrované mačky lákajúce kocúrov na párenie, takže ich majitelia a susedia nie sú natoľko vyrušovaní počas spánku.
- Je menej pravdepodobné, že sa nakazia chorobami mačiek, ako je FIV (Feline Immunodeficiency Virus) (mačací AIDS) alebo FeLV (Feline Leukaemia Virus) (mačacia leukémia), ktoré sa šíria prostredníctvom správania typického pre párenie a ranami po uhryznutí.
- Nemôžu dostať rakovinu vaječníkov alebo maternice. Okrem toho je u nich veľmi znížené riziko vzniku rakoviny mliečnych žliaz – najmä vtedy, ak boli vykastrované skoro.

Mačatá narodené po neplánovanej gravidite:

- Môže im hroziť riziko choroby.
- Veľké náklady na domácu a veterinárnu starostlivosť o ne, ktoré sú väčšinou oveľa väčšie než potenciálny príjem z ich predaja na trhu, ktorý je aj tak presýtený.
- Môžu sa z nich stať nechcené mačatá bez domova.
- Môžu pripraviť iné nechcené mačatá alebo mačky o možnosť získať nový domov.

Mnoho majiteľov mačiek nevie, s ktorými túlajúcimi sa jedincami sa ich nevykastrovaná mačka páрила, a preto nevie o potenciálne fatálnych infekčných chorobách, ktorými sa ich mačka môže nakaziť. Okrem toho môže temperament kocúra ovplyvniť správanie narodených potomkov. Párenie s neznámymi kocúrmí môže viesť k vrhnutiu mačiat, ktoré nebudú vhodné pre domáce prostredie rodiny.

Operácia

Vaša mačka bude musieť stráviť deň u veterinára. Operácia sa robí v narkóze, takže niekoľko hodín pred operáciou jej netreba dávať žiadnu potravu. Veterinár vám upresní to, kedy by ste ju mali nakrmiť. Takáto operácia je v prípade mačiek aj kocúrov veľmi jednoduchá a zvyčajne je to tak, že majiteľ si svoju mačku alebo kocúra vyzdvihne od veterinára ešte v ten istý deň.

Po operácii bude mať mačka na boku alebo na bruchu malú vyholenú plochu. Za niekoľko týždňov jej však toto miesto opäť zarastie srstou. Bude mať aj stehy, ktoré sa rozpustia sami alebo ich veterinár približne 10 dní po operácii vyberie.

Mačky sú veľmi odolné a vyrovnané – oveľa viac ako ľudia – a zvyčajne sa z takejto operácie zotavujú veľmi rýchlo. Veterinár vás poučí o najlepšej starostlivosti o mačku alebo kocúra po takejto operácii. Pokiaľ ide o mačatá, zdá sa, že sa po takej operácii zotavujú ešte rýchlejšie než dospelé mačky. Vaša mačka alebo váš kocúr bude po vykastrovaní potrebovať oveľa menej potravy, lebo jej/jeho telo bude vykonávať menej práce. Preto asi budete musieť sledovať jej/jeho hmotnosť a znížiť množstvo poskytovanej potravy, aby váš domáci miláčik príliš nestučnel. To vám teda ušetrí aj nejaké peniaze!

Kolko to stojí?

Cena za takúto operáciu sa líši v závislosti od časti krajiny.

Priemerná cena za kastráciu kocúra sa pohybuje od 30 GBP do 60 GBP a za kastráciu mačky od 40 GBP do 80 GBP. Veterinári vám však radi udajú cenu ešte pred operáciou. Odporúčame vám, aby ste sa najprv obrátili na niekoľko veterinárov. Ochrana mačiek ponúka v niektorých prípadoch finančnú pomoc majiteľom mačiek majúcim nízky príjem alebo poberajúcim sociálne dávky. Viac informácií možno získať na webovej stránke www.cats.org.uk /neutering alebo na telefónnom čísle 03000 12 12 12.

Nájdenie veterinára

Vykonávanie kastrácie mačiek robia takmer všetci veterinári.

Niektorí to robia len u mačiek vo veku od 6 mesiacov. No počet veterinárov vykonávajúcich kastrácie mačiek aj skôr sa vďaka podpore niektorých skupín vrátane Britskej veterinárnej asociácie malých zvierat (British Small Animal Veterinary Association (BSAVA)) rapídne zvyšuje. Nájst veterinára vykonávajúceho kastráciu mačiek aj skôr podľa lokality možno na webovej stránke Ochrany zvierat www.cats.org.uk

Skoršie vykonávanie kastrácie mačiek je už dlhé roky bežnou praxou v mnohých krajinách vrátane USA a Austrálie. Je dokázané, že je to bezpečné a efektívne. Štúdie ukazujú, že neexistujú žiadne dlhodobé negatívne účinky týkajúce sa vývoja a správania mačiek. Zdokonalené metódy a lieky rozptýlili predchádzajúce obavy z rizík vyplývajúcich z operácie, a teraz sa dokonca zdá, že mladé mačatá sa po takejto operácii zotavujú oveľa rýchlejšie než dospelé mačky.

Skutočnosti vyvracajúce mýty o kastrácii

- Mačky sa môžu začať pohlavne rozmnožovať už od veku 4 mesiacov.
- Mačatá možno bezpečne kastrovať aj pred dovršením veku 6 mesiacov.
- Mačky sa pohlavne rozmnožujú aj so súrodencami a s rodičmi.
- Nie je pravda to, že mačka by mala mať pred kastráciou aspoň jedno obdobie párenia alebo aspoň jeden vrh. Nie je v tom totiž pre ňu žiadny rozdiel.
- Dĺžka gravidity u mačiek je len 9 týždňov a mačka môže často prísť opäť do ruje už 6 týždňov po pôrode.
- Mačka môže celkom ľahko vrhnúť 3-krát za rok, pričom v každom vrhu môže byť až 5 až 6 mačiat. Toto môže znamenať, že Ochrana mačiek musí každý rok nájsť aj 18 domovov len pre mačatá od jednej mačky! Takáto miera rozmnožovania mačiek je veľmi vyčerpávajúca a môže mačkám škodiť.
- Jedna nevykastrovaná mačka môže byť za obdobie 5 rokov zodpovedná až za 20 000 potomkov – nevykastrované mačky a nevykastrovaní kocúri sa vedľa ľahko nájsť, takže neplánované a nechcené gravidity mačiek sú príliš bežné.
- Vykastrovaným mačkám dané orgány nechýbajú, ako ani príležitosti na rozmnožovanie alebo na výchovu mláďat – mačky nie sú ľudia!
- Kastráciu možno vykonať dokonca aj vtedy, keď je obdobie párenia, keď je mačka gravidná alebo keď má mláďatá, ktoré ju cicajú. Treba to prebrať s veterinárom.

Väčšina majiteľov mačiek dala svoje mačky vykastrovať, no napriek tomu existuje veľký počet vlastnených mačiek, ktorým je dovolené rozmnožovať sa pred vykastrovaním, čo zvyšuje problém týkajúci sa nadmernej populácie mačiek a nároky na zaťažené charitatívne organizácie venujúce sa zvieratám. Prosíme vás o to, aby ste to nenechávali na čas, keď už bude príliš neskoro. Čo najskôr sa poraďte s veterinárom a objednajte sa uňho na vykastrovanie svojej mačky. Malo by to byť pre ňu prínosom, možno to zabráni tomu, aby trpela na nejaké choroby, a predstavuje to najdôležitejší krok, ktorý môžete podniknúť na to, aby ste pomohli širšej populácii mačiek.

Naučte sa viac o mačkách na webe!

Použite náš bezplatný interaktívny nástroj, ktorý vám pomôže pochopiť pôvod mačiek a ich správanie v rámci našich domovov. <http://learnonline.cats.org.uk/content/ufo>

NEVYHNUTNÉ PRÍRUČKY

- 1 Starostlivosť o mačky
- 2 Vitaj doma
- 3 Sťahovanie
- 4 Kŕmenie a obezita
- 5 Bezpečnosť mačiek
- 6 Kastrácia – regulácia rozmnožovania u mačiek
- 7 Kedy si nerobiť starosti
- 8 Zavádzanie mikročipov
- 9 Chápanie správania mačiek
- 10 Riadenie správania mačiek
- 11 Mačky žijúce spolu
- 12 Vnútorne a vonkajšie mačky
- 13 Mačky a zákon
- 14 Mačky a ľudia
- 15 Starostlivosť o mačatá
- 16 Staršie mačky
- 17 Voľne žijúce mačky
- 18 Gravidita, pôrod a starostlivosť o mačatá

VETERINÁRNE PRÍRUČKY

- 1 Zápal kĺbov
- 2 Zápal spodných močových ciest (FLUTD)
- 3 Cukrovka
- 4 Svrab a poruchy kože
- 5 Feline Parvovírus (FPV)
- 6 Choroba obličiek
- 7 Mačky s postihnutím
- 8 Hypertenzia
- 9 Feline Immunodeficiency Virus (FIV) a Feline Leukaemia Virus (FeLV)
- 10 Feline Coronavirus (FCoV) a Feline Infectious Peritonitis (FIP)
- 11 Šešest srdca a choroba srdca
- 12 Porucha činnosti štítnej žľazy
- 13 Mačacia astma
- 14 Zuby a orálne zdravie
- 15 Bľchy a iné parazity
- 16 Mačacia chrípka
- 17 Infekčné choroby a očkovanie
- 18 Poruchy trávenia – vracanie a hnačky
- 19 Majiteľ mačky a veterinár
- 20 Mačky a tehotné ženy – toxoplazmóza

Keby ste chceli získať o Ochrane mačiek viac informácií alebo jej chceli darovať nejaké peniaze, navštívte webovú stránku www.cats.org.uk alebo zatelefonujte na pomocnú linku na čísle 03000 12 12 12.

Registračné číslo charitatívnej organizácie 203644 (v Anglicku a vo Walese) a SC037711 (v Škótsku).

SEPT-13 CODE: 84006